UiO : Det humanistiske fakultet
Universitetet i Oslo

Notat

Til:Finansdepartementet

Dato:28.6.2018
Saksnr..:

Høringssvar fra Nasjonalt fagråd i historie til NOU 2018:7 Statistikklovutvalget

Nasjonalt fagråd i historie har registrert at Statistikklovutvalget i sin innstilling (NOU 2018: 7) foreslår å fjerne ordningen der taushetsplikten for opplysninger i folketellingsdata og annen statistikk innsamlet av SSB oppheves etter 60 år for virksomhetsopplysninger og etter 100 år for personlige forhold, ved å endre § 2-7 i dagens statistikklov. Tilgang til blant annet historiske opplysninger er tenkt regulert gjennom en foreslått ny § 3-6.

Både folketellingsdata og andre historiske opplysninger innhentet av SSB er av stor, til dels svært stor, betydning for historisk forskning. Norsk historieforskning risikerer å få datagrunnlaget vesentlig forringet dersom taushetspliktbortfallsbestemmelsene i dagens lov fjernes uten å erstattes av andre paragrafer som sikrer tilsvarende tilgang til materialet. Vi kan ikke se at den foreslåtte § 3-6 er noe nær en tilfredsstillende erstatning, og er følgelig alvorlig bekymret for de potensielle følgene av utvalgets forslag til endring av § 2-7. Vi ber derfor om at det bortfallet av taushetsplikt for historiske data som i dag ivaretas i § 2-7, sikres enten gjennom at denne paragrafen forblir uendret, eller ved at det tas inn andre bestemmelser som ivaretar legitime historiske forskningsinteresser slik § 2-7 gjør i dag.

Utvalget legger opp til at reglene for behandling av data skal være kostnadseffektive. Hvis hovedprinsippet blir evig taushetsklausul, vil man imidlertid måtte gjøre unntak for de fleste historiske kilder og dataregistre til spesifikke forskningsformål. Det forutsetter et byråkratisk system for å ta seg av detaljerte bestemmelser. Fagrådet frykter at utvalgets forslag vil komplisere saksbehandlingen og legge beslag på ressurser som kan anvendes bedre annetsteds.

Om ønskelig bidrar Fagrådet gjerne med fagkunnskap til en dialog om hvordan historiske forskningsinteresser kan ivaretas på andre måter enn med dagens lovtekst. Den foreslåtte § 3-6 fremstår ikke egnet i så måte, hvilket understreker behovet for dialog med historiefaglige miljøer.

Med hilsen

Tor Egil Førland
Professor, instituttleder Institutt for arkeologi, konservering og historie, UiO
Leder for Nasjonalt fagråd i historie

Institutt for arkeologi, konservering og historie
Kontoradr.: Niels Henrik Abels vei 36

Telefon: 22 85 49 00
Telefaks: 22 85 52 78
postmottak@hf.uio.no
www.iakh.uio.no